

AYOLLARDA KO'KRAK BEZI SARATONI KASALLIGINI ERTA ANIQLASH VA HOZIRGI KUNDAGI DAVOLASH USULLARI

Mamarajabov Davron Sirojddinovich

*Samarqand davlat tibbiyot universiteti "Informatsion texnologiyalar,
biofizika va tibbiy fizika" kafedrasi assistenti.*

Annatsiya: Ushbu maqolada ko'krak bezi saratoni –ayollar orasida eng keng tarqalgan onkologik kasalliklardan biri bo'lib u ko'krak bezining hujayralari o'sib, nazoratsiz ravishda ko'payishi natijasida rivojlanishi haqida ma'lumotlar berilgan. Erkaklarda ham ushbu kasallik uchrashi mumkin, lekin bu juda kamdan-kam holatda uchraydi. Kasallikni o'z vaqtida aniqlanishi hamda to'g'ri davolashni kechiktirmay boshlash ko'pchilik holatlarda bemorning hayotini saqlab qolish imkonini berishi haqida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlari: onkologik kasallik, ko'krak bezi saratoni, radiatsiya, mammografiya, kimyoterapiya,

Asosiy sabablari: 1.Genetik moyillik: Agar oila a'zolarida ko'krak bezi yoki tuxumdon saratoni bo'lgan bo'lsa, xavf oshadi.

2. Gormonal o'zgarishlar: Erta hayz ko'rish (12 yoshdan oldin) yoki kech menopauza.

3. Yashash tarzi: Nosog'lom ovqatlanish, semizlik, kam harakatlilik, spirtli ichimliklar istemol qilishda

4. Tug'maslik yoki kech homladorlik: 30 yoshdan keyin birinchi homladorlik xavfni oshirishi mumkin.

5. Radiatsiya ta'siri: Ko'krak yoki ko'krak qafasiga qaratilgan radioterapiya.

Belgilari:

-Ko'krakda yoki qo'ltig'ida paydo bo'lgan qattiq tugun yoki bo'rtma.
Ko'krak shakli yoki hajmining o'zgarishi.

-Ko'rak terisida qizarish, quruqlik yoki yorig'lar.

-Sut bezi so'rg'ichidan qonli yoki boshqa ajalmalar.

-So'rg'ichning ichkariga kirib ketishi.

Tashxis qo'yish usullari:

1. Ko'rik vao'zini tekshirish: Har oyko'kraklarni qo'l bilan paypaslab, o'zgarishlarni tekshirish tavsiya etiladi.

2. Mammografiya: Ko'krak bezining rentgen tekshiruvi.

3. Ultratovush (UZI): Ayniqsa yosh ayollarda samarali.

4. Biopsiya: Shubhali o'simtadan namuna olib, laboratoriya tekshiruvi o'tkaziladi.

Davolashusullari:

-Jarrohlik: Shish yoki butun ko'krakni olibtashlash.

-Radioterapiya: Saraton hujayralarini yo'q qilish uchun nur bilan davolash.

-Kimyoterapiya: Dori vositalari yordamida saratonni davolash.

-Gormonalterapiya: Gormonalarta'sirinibostirishorqalishishningo'sishini to'xtatish.

-Immunoterapiya: Tana immun tizimini saratonga qarshi kurashga safarbar etish.

Oldiniolish:

– Sog'lom turmush tarziga rioya qilish.

– O'z vaqtida profilaktik ko'rikdan o'tish.

– Ko'krak o'zini tekshirishni odat qilish.

- Mammografiyani 40 yoshdan oshgach muntazam o'tkazish.

Xulosa qilib aytish mumkunki: Agar siz yoki yaqinlaringizda yuqorida sanab o'tilgan belgilar mavjud bo'lsa, darhol shifokorga murojaat qilish muhim. Kasalikning dastlabki bosqichida tashxis qo'yilsa, davolash muvaffaqiyatli bo'lish ehtimoli yuqori.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Бекман И.Н. Радиоактивность и радиация радиохимия, том I: Учебное пособие. – М.: Октопринт. – 2011. – 400 с.
2. Ergashev A.J. Олий таълим тизимида “Ионлаштирувчи нурланишлар” мавзусини модуль тизимида ўқитиш усуллари ЎзМУ хабарлари вестник нууз аста нууз мирзо улуғбек номидаги ўзбекистон миллий университети илмий журнали тошкент – 2022 yil 202-204 betlar.
3. Ergashev A.J. Oliy ta’limda yadro texnologiyalari fanini o’qitishda didaktik o’yin topshiriqlarini tayyorlash texnologiyasi Scientific Bullettin of NamSU- Научный вестник НамГУ-NamDU ilmiy axborotnomasi–2022-yil_7-son 353-359 b.
4. Bozorov E.X., Ergashev A.J. “Tibbiyotda magnit rezonans tomografiyasi” mavzusni yangi pedagogik texnaloyagiyasi asosida o’qitish “Pedagogik mahorat” ilmiy- nazariy va metodik jurnal. – Buxoro, 2022. № 2. – B. 222–227.
5. Ergashev A.J., Orolova S.B. Ayollarda ko’krak bezi saratoni diagnostikasi, belgilari va davolash usullari MODERN EDUCATION AND DEVELOPMENT Выпуск журнала №-15 P 98-101.